

ТАМО ГДЕ КУЦА СРЦЕ ЗЕМЉЕ
Зборник текстова
о односима Русије и Украјине

Превео и приредио
Желидраг Никчевић

ТАМО ГДЕ КУЦА
СРЦЕ ЗЕМЉЕ

зборник

Захар Прилепин

ЛЕТИ, ЛЕТИ, ВИЛИН КОЊИЦУ

Некад је у свету свега било мало.

Освоје Троју – певају о томе песму неколико хиљада година. Разбију пук кнеза Игора – певају безмало хиљаду година.

Сећање је било великодушно – памтили су се и издајници. Мазепа је издао – људи 300 година потом користе реч „Мазепа“ као псовку. У Украјини је била синоним за реч „Јуда“.

Човечанство је тада много тога чувало у сећању.

Сада је другачије. Свака ствар живи једно годишње доба. Људи су постали лаковерни, заборавни, лењи. Сећање на развод Цонија Депа може преживети неколико држава и пет-шест локалних ратова.

Украјина је вилин коњиц ове сезоне. Сећате се, као у басни Крилова, певао је цело прелепо лето.

Кијеву је остало једно лето за плачљиву песму.

Ускоро ће Зеленски у униформи без рукава дојадити свима. И даље ће жалити Украјину, али више неће хтети да је хране и греју.

Ми се с правом љутимо видећи колико је Запад циничан према нама. Тачно тако ће он ускоро поступити и према Украјини.

Украјинци нису положили испит, рећи ће Запад. Украјинци нису успели да убију најмање милион Руса и нису покренули грађански рат против московских освајача у Херсонској области, у Харковској области, у запорошким степама.

А пошто они сами нису успели, рећи ће Запад, онда извините. Лето је завршено.

Популарност упита Ukraine у Google претрази већ опада. Број лајкова и коментара под чланцима о Украјини смањен је за 22 пута. Број чланака у онлајн медијима пао је са 520.000 у првој недељи инвазије на 70.000 крајем маја.

До септембра ће остати, рецимо, 35 хиљада чланака, али најважније је да ће ти материјали неминовно променити тон.

Европљанима се већ саопштава да је стари фрижидер Путинов најбољи пријатељ.

У ствари, Путинов најбољи пријатељ је сâм универзум.

Ево, у Италији поново, кажу, почиње епидемија ковида. Без обзира шта осећате у вези са овим проблемом, овде почиње да делује Архимедов закон.

Што више ковида, то мање Украјине.

Европљанин не може имати два проблема у исто време. А заједно са фрижидером, онда је то три. А заједно са зимом, онда четири. А заједно са инфлацијом, онда пет.

А заједно са универзумом... Па, разумели сте.

Док је Украјина осам година мучила Донбас, Европа је могла да се претвара да је плаше донбаски терористи. Јер рат Кијева са Донбасом није лишавао Европу ни грејања ни хлеба.

Али сад Украјина, заједно са Донбасом, почиње да мучи и Европу. Европа тако нешто није потписала.

На данашњи дан 35% Европљана, према истраживањима, жели да се рат што пре заврши, а само 22% захтева казну за Русију.

Ускоро ће броју 22 недостајати зарез у средини. Остаће 2,2%. Присталице кажњавања Русије ће се смањити до величине секте.

Остали ће хладно слегнути раменима и рећи: „Одлети, вилин коњицу. Ти правиш само проблеме. Чак смо и твоје име заборавили.“

На јесен ће Русији понудити преговоре.

Нема шта да се прича са њима. Нека се објасне са својим фрижидером.

Артјом Канаев

АКУЊИН – ЛИЦЕМЕРНИ ГРУЗИН,
ВЕОМА ПОШТЕНИ РУС

Бориса Акуњина обично грде као историчара, како међу академцима, тако и међу историјским публицистима и писцима. Па и обичним добричинама Акуњин-историчар некако не иде баш најбоље. Из неког разлога људи не воле кад се велика књига са прелепом речју „историја“ у наслову напише само да би их њоме јаче лупили по глави.

На пример, Захар Прилепин је недавно на свом Телеграм каналу пецнуо Акуњина: „Акуњин је, наравно, јединствена особа. Написао је некакву незамисливу вишетомну књигу о историји Русије, која се за разлику од Соловјева, Кључевског и Рибокова, природно налази свуда – а притом, аутор у историји Русије баш ништа није разумео. То је посебан таленат, редак, невероватан.”

Није то без разлога: писац праве историје Русије одлучио је још и да постане коаутор Фондације „Права Русија“, чији се циљеви у нашем контексту могу наслутити и без најмање помоћи Гугла. Чак је и фондација – „права“! И хајд, и опет име Акуњина на уснама јавности. Иако би нам се већ морало смучити бескрајно дизање галаме око акуњинске историје, ништа мање стварне од прве научне историје једног рата коју је написао други познати аутор.

Међутим, Захар Прилепин је у својој новинарској шали нехотице заобишао много страшнију особину писца. Да – страшну особину Акуњина управо као писца. Борис Акуњин је, на неки начин, главна тајна сопствених детектива. Јер он пре свега у њима уопште ништа није разумео. Како је то могуће? Заиста, мистерија.

Па добро, посао историчара је пре свега рад, лако је заборавити много свеже добијених података и залутати у фактури. Па и значења ове фактуре могу испасти, на крају крајева, веома различита. Значења Новгорода, Галиције-Волиња, Владимира, Орде... И најлењији посао историчара је тежак, поготово ако је ваша делатност компликована радом савременог политичара с поштеним лицем.

Тачније: политичара који активно ради на подршци поштењу свог образа.

Ко све није писао на тему Акуњиновог убитачног лицемерја на примеру руско-грузијског сукоба и његовог поређења са даљим сукобима. Историчар и публициста Даниил Красников у тексту „Акуњин је лицемерни Грузин и веома поштен Рус” приметио је са каквим забавним скептицизмом Акуњин третира прилично објективне податке о грузијским зверствима почињеним над Осетима, али и колико је спонтано и категорички прихватио и прихвата било које, чак и најнепроверљивије замерке на рачун Руса.

Акуњин је одувек поседовао вишак сличног политичког лицемерја. Наклоност према изопачености на телу либералне идеологије, изопачености званој „руски либерализам“, и онтолошки несвојствена колико-толико мудрог писцу и мислиоцу, тера га да се периодично претвара у карикатуру нивоа Латињине која интервјуише Арестовича.

На фону патолошких поједностављивања која обузимају Акуњинову мисао на овој клизавој стази, понекад се чак чини да сопствене књиге са иоле сложеним порукама није писао он. (Или смо то ми склони претераном романтизовању пишчевог ума?)

Подсетимо се можда најзанимљивијег лајтмотива романа „Ахилова смрт“. Покушајмо, дакле, без спојлера – готово

без имена: Ераст Фандорин у једном од својих истраживања открива дворску интригу која је довела до погибије локалног „Ахила“, који је недавно на необичан начин ослободио једну источноевропску државу, али крајње непромишљено налетео на не сасвим војничко поље завичајне империје – спотакао се и петом нагазио на политичку стрелу, ако развијемо једну од снажних ауторских метафора.

Фандорин сазнаје да иза убиства, наравно, стоје моћници овога света, и то не само јаки, већ директни рођаци још моћнијих овога света, који седе на трону њихове матичне Империје.

И... кад се све то заврши, кад се оконча борба са главним антагонистом-извршиоцем убиства тог „Ахила“, кад је на помолу хепиенд, и кад овај исти „енд“ постане још више „хепи“ – Фандорин добија понуду. Понуду која се не може одбити, али захваљујући којој се није морало одрицати од Отаџбине. Иако је из неког разлога скоро, скоро па морало, штавише, због дворских интрига владара ове Отаџбине и, заправо, њихових индиректних послодаваца.

Фандорин је пажљиво је замољен да ћути о тужном сазнању које има. А у замену за ово, да мирно настави живот у својој родној Империји. Да живи и служи. Њему се то нуди пријатељски, на коректан, не нарочито претећи, забаван начин; па добро, са разумљивим мотивом: зашто су вам потребне ове интриге и зашто, побогу, о њима причате, ви сте тако диван државни слуга, будите као Итаци Учиха из серије „Наруто“: „Није важно колико мрака и сукоба прогута Царство – ја ћу и даље бити Ераст Фандорин из Руске Империје!...“

И како Акуњин етички и стилски представља овај тренутак? Мирно, борбено, надахњујући читаоца светим